

Examine the Relationship between Perceived Parenting Styles with Self-Regulation School Students

Hassan Assad Zadeh ¹, Vahid Majdian ^{2,*}, Arman Azadi ³, Masoumeh Bastami ⁴,
Alireza Bastami ⁵, Fatemeh Pashaei Sabet ⁶

¹ Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran

² MSc, Department of Clinical Psychology, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran

³ Assistant Professor, Department of Nursing, University of Nursing and Midwifery, Ilam university of Medical Sciences, Ilam, Iran

⁴ Post-graduate Student, Department of Nursing, University of Nursing and Midwifery, Ilam university of Medical Sciences, Ilam, Iran

⁵ MSc, Department of Nursing, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

⁶ Assistant Professor, Department of Nursing, University of Nursing and Midwifery, Qom university of Medical Sciences, Qom, Iran

* **Corresponding author:** Vahid Majdian, MSc, Department of Clinical Psychology, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran. E-mail: majdian5640@gmail.com

Received: 08 Oct 2017

Accepted: 30 Dec 2017

Abstract

Introduction: In recent decades, created and regulated learning skills in young people has become one of the educational goals. The purpose of this study was to investigate the relationship between perceived parenting styles perceived by students were taught self-regulation.

Methods: This descriptive correlational study and research is one. The study population included all high school students in Mashhad constitute the total number of subjects was 217, of which 93 females (43%) and 124 boys (57%) were also the total number of subjects $n = 75$ (34/6 percent) in one of high school, $n = 72$ (33/2 percent) in Second grade of high school, and $n = 70$ (32/3 percent) in the third grade of high school, studying Bvnd. Tool collect information questionnaire demographic data (gender, age, education, etc.) and the scale of perceived parental practices pops and self-regulation questionnaire SRĪ-S.

Results: The results indicated that the mean and standard deviation of the intervention variables were 33.78 ± 8.08 , maternal self-determination was 30.87 ± 8.8 , 30.32 ± 34.3 grams, 32.41 ± 6 , support for self-determination is $32.41 \pm 7.21.7$, the mean gram is 60.16 ± 6.55 , which indicates the normal distribution of data. The mean and standard deviation of the self-regulation variable is 96.58 ± 14.83 which indicates the normal distribution of data.

Conclusions: Based on the results obtained from this study is Suitable Parents will be informed and the right style of parenting as pamphlets, workshops, special sessions and others taught them.

Keywords: Parenting Style, Perceived Self-Regulation, Student

CrossMark

بررسی رابطه شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده با خودتنظیمی تحصیلی دانش‌آموزان

حسن اسدزاده^۱، وحید مجدیان^{۲*}، آرمان آزادی^۳، معصومه بستامی^۴، علیرضا بستامی^۵، فاطمه پاشایی ثابت^۶

^۱ دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران
^۲ کارشناس ارشد، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران
^۳ استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران
^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران
^۵ کارشناس ارشد، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران
^۶ استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
* نویسنده مسئول: وحید مجدیان، کارشناس ارشد، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران. ایمیل: majdian5640@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۱۰/۰۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۷/۱۶

چکیده

مقدمه: در چند دهه اخیر، ایجاد و پرورش مهارت‌های یادگیری خودتنظیمی در جوانان به یکی از اهداف آموزشی تبدیل شده است. بنابراین هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه ادراک از شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده با خودتنظیمی تحصیلی دانش‌آموزان بود.
روش کار: پژوهش حاضر از نوع همبستگی و در زمره تحقیقات توصیفی می‌باشد. جامعه پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر مشهد تشکیل می‌دهند تعداد کل آزمودنی‌ها ۲۱۷ نفر بود که از این تعداد ۹۳ نفر دختر (۴۳ درصد) و ۱۲۴ نفر پسر (۵۷ درصد) بودند. همچنین از تعداد کل آزمودنی‌ها ۷۵ نفر (۳۴/۶ درصد) در مقطع اول دبیرستان، ۷۲ نفر (۳۳/۲ درصد) در مقطع دوم دبیرستان و ۷۰ نفر (۳۲/۳ درصد) در مقطع سوم دبیرستان مشغول به تحصیل بودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک (جنس، سن، تحصیلات و ...) مقیاس ادراک شیوه‌های والدین POPS و پرسشنامه خودتنظیمی SR1-S بودند.
یافته‌ها: نتایج نشان داد، به ترتیب میانگین و انحراف استاندارد متغیر درگیری مادر $8/08 \pm 33/79$ ، حمایت از خودمختاری مادر $8/08 \pm 30/87$ ، گرمی مادر $6/34 \pm 30/32$ ، همچنین درگیری پدر $6/34 \pm 32/41$ ، حمایت از خودمختاری پدر $7/21 \pm 32/41$ ، گرمی پدر $6/55 \pm 30/16$ است که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است. میانگین و انحراف استاندارد متغیر خودتنظیمی $14/83 \pm 96/58$ است که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است.
نتیجه گیری: براساس نتایج بدست آمده از این پژوهش شایسته است والدین را آگاه نمود و سبک‌های صحیح فرزندپروری را به صورت جزوه، کارگاه آموزشی، جلسات خاص وغیره به آنها آموزش داد.
واژگان کلیدی: شیوه‌های فرزند پروری ادراک شده، خود تنظیمی، دانش آموز

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

این مشکلات عمل کند [۱]. خانواده اولین پایه گذار شخصیت، ارزش‌ها و معیارهای فکری کودکان است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک زندگی فرد دارد [۲]. تأثیر خانواده به عنوان نخستین و موثرترین واحد اجتماعی بر فرزندان امری بدیهی و مشخص است [۳]. در جریان

با توجه به مشکلات تحصیلی و رفتاری که فرزندان در آینده خود با آن مواجه می‌شوند و بر روی رفتارهای فرد تأثیر گذار می‌باشند، شیوه‌های فرزند پروری و به تبع آن ادراکی که کودک از این شیوه‌های فرزند پروری می‌کند، می‌تواند به عنوان سبک دفاعی و چتر حمایتی در برابر

امینی (۱۳۸۷) در تحقیقی با عنوان رابطه راهبردهای یادگیری خود تنظیمی و باورهای انگیزشی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، نشان داد خود تنظیمی با پیشرفت تحصیلی رابطه معنی داری دارد و می‌توان پیشرفت تحصیلی را از طریق خود تنظیمی پیش بینی نمود [۱۳].

با توجه به مبانی نظری یاد شده، انجام پژوهشی در مورد شیوه‌های فرزند پروری با خود تنظیمی در دانش‌آموزان که از نیروهای سازنده و فعال کشور هستند و تأمین سلامت روانی آنها نقش اساسی در تربیت این قشر سرنوشت ساز خواهد داشت، اهمیت می‌یابد. لذا پژوهش حاضر با عنوان بررسی رابطه شیوه‌های فرزند پروری ادراک شده با خود تنظیمی تحصیلی دانش‌آموزان انجام شد.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع همبستگی و در زمره تحقیقات توصیفی می‌باشد. جامعه پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر مشهد تشکیل دادند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان انتخاب شد. برای اجرای پژوهش حاضر ۲۱۷ نفر از دانش‌آموزان دبیرستانی پسر و دختر مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ در دبیرستان‌های مشهد به صورت روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند و پرسش نامه‌های مذکور بین آنها پخش شد. پس از انجام دادن توضیحاتی درباره پرسش نامه‌ها، دانش‌آموزان ابتدا آزمون‌های اطلاعات جمعیت شناختی شامل (جنس، تحصیلات، سن) را وارد کرده و سپس به پرسش نامه‌ها پاسخ دادند.

ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها

مقیاس ادراک شیوه‌های والدین (POPS)

مقیاس ادراک شیوه‌های والدین (POPS) ۳۰ سوالی آر.جی. رایبیز ابزاری است که بر اساس نظریه خود تعیین‌گری برای سنجش شیوه‌های فرزندپروری والدین طراحی شده‌است، نسخه اصلی این مقیاس با ۲۱ عبارت برای مادر و ۲۱ عبارت برای پدر برای آزمودنی‌هایی که در سال‌های پایانی نوجوانی یا کمی بزرگتر هستند، طراحی شده‌است. این ابزار شش زیرمقیاس درگیری مادر، حمایت مادر از خودمختاری، گرمی مادر، درگیری پدر، حمایت پدر از خودمختاری و گرمی پدر را می‌سنجد.

اعتبار زیرمقیاس‌های حمایت از خودمختاری مادر/پدر به ترتیب در مطالعه اصلی، ۰/۸۰ و ۰/۸۳ گزارش شده‌است (رایبیز ۱۹۹۴). در سایر مطالعات شیرکف و رایبان (۲۰۰۱) و رایبان و همکاران (۲۰۰۵) ضرایب آلفای ۰/۸۵ تا ۰/۹۲ را برای حمایت از خودمختاری مادر و پدر ذکر کرده‌اند.

شیوه نمره گذاری

نسخه ایرانی مقیاس ادراک شیوه والدین، دارای ۳۰ سؤال می‌باشد. در هر عبارت، آزمودنی بر اساس مقیاس لیکرت هفت درجه‌ای از "در مورد من اصلاً درست نیست" (نمره یک) تا "در مورد من کاملاً درست است" (نمره ۷) به پاسخ‌گویی می‌پردازد.

بر اساس این مقیاس برای هر آزمودنی شش نمره برای خرده مقیاس‌های درگیری مادر، حمایت از خودمختاری، گرمی مادر، درگیری پدر، حمایت پدر از خودمختاری و گرمی پدر بدست می‌آید. علاوه بر آن بنا به اهداف پژوهشی می‌توان از جمع نمرات مادر و پدر در هر خرده

رشد کودک محیط و شرایط خانواده یک عامل مثبت و مهیا کننده زمینه‌های رشد و یک عامل مخل و بازدارنده است [۲، ۳]. در این میان نظام تربیتی خانواده و یا به تعبیر دیگر شیوه‌های فرزند پروری والدین، یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری شخصیت کودک است [۱، ۴]. یکی از مفاهیم مطرح در تعلیم و تربیت معاصر، یادگیری خود تنظیمی می‌باشد [۵].

خود تنظیمی پیامدهای ارزشمندی در فرآیند یادگیری آموزش و حتی موفقیت زندگی دارد [۶].

سازگاری و موفقیت در مدرسه مستلزم آن است که دانش‌آموزان با توسعه خود تنظیمی و فرآیندهای مشابه، شناخت، عواطف یا رفتارهای خود را گسترش دهند تا بدین وسیله به اهدافشان برسند [۷]. Abar معتقد است که خود تنظیمی به معنی ظرفیت فرد برای تعدیل رفتار مناسب با شرایط و تغییرات محیط بیرونی و درونی می‌باشد [۸].

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که خود تنظیمی بیشترین تأثیر را در پیش بینی عملکرد تحصیلی دارد و دانش‌آموزانی که در فرآیند یادگیری خود از خود تنظیمی استفاده می‌کنند، روی عملکرد یادگیری خود متمرکز می‌شوند و احساس شایستگی و توانایی در انجام تکالیف را دارند و نه تنها سطح انگیزشی بالایی دارند بلکه رفتارهای خود کنترلی و جاه طلبی آموزشی در آنها نیز افزایش می‌یابد. در مقابل دانش‌آموزانی که تجربه نا کافی در فرآیند یادگیری خود تنظیمی دارند، احساس شایستگی و خود کارآمدی پایین‌تری داشته و سطح اضطراب یادگیری آنها بالاست و از فرصت‌های یادگیری که در پیش رو دارند اجتناب می‌کنند و تمایلی برای نشان دادن خود در موقعیت کلاسی ندارند [۲، ۴، ۷].

یکی از عواملی که بر روی خود تنظیمی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد سبک‌های تربیتی والدین می‌باشد، تعاملات ناشی از محیط خانواده به باورها و ادراکات کودکان که متأثر از باورها و رفتارهای والدین با آنهاست، بر می‌گردد [۳-۵]. حمایت والدین از خودمختاری و استقلال کودکان در گفت‌وگوها، تعاملات و اقدامات مشترک آنها به ادراکات خودمختاری کودکان می‌انجامد و برای آنها پیامدهای مثبت و سازگارانه دارد [۷]. از سوی دیگر مهار شدید کودک به وسیله پدر و مادر به کاهش خودمختاری و ایجاد تصویر مهار بیرونی خواهد انجامید [۸]. توافق بر این است که سبک فرزند پروری با پیامدهای مختلفی از قبیل آسیب روان شناختی، مشکلات رفتاری و پیشرفت تحصیلی در ارتباط است (۹). در برخی از مطالعات نشان داده شده است که بین سبک‌های فرزند پروری والدین با آسیب شناسی روانی کودکان ارتباط وجود دارد [۶-۹].

Rey & Plop در پژوهشی تأثیر کیفیت فرزند پروری والدین نوجوان مبتلا به اختلال‌های رفتاری را مورد بررسی قرار دادند و نشان دادند که نوجوانان بهنجار والدین خود را به عنوان افراد کنترل کننده و بی احساس می‌دانستند [۱۰]. خادمی و نامدارپور در تحقیقی به بررسی نقش راهبردهای یادگیری خود تنظیمی بر عملکرد تحصیلی پرداختند و دریافتند که راهبردهای یادگیری خود تنظیمی بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیمی دارد [۱۱، ۱۲]. همین طور نتایج پژوهش‌های آنان نشان داد که افرادی که دارای افسردگی پایین‌تری هستند نسبت به سایر افراد، از توان تحصیلی بالاتری برخوردار هستند [۱۱، ۱۲].

تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شد. در روش توصیفی از شاخص‌های آماری از قبیل فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، میانه، واریانس، انحراف معیار، کشیدگی و چولگی و در بخش استنباطی متناسب با فرضیه‌های تحقیق از مدل‌های آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره استفاده شد و با استفاده از نرم افزار SPSS داده‌ها تحلیل شدند.

یافته‌ها

یافته‌ها نشان داد، به ترتیب میانگین و انحراف استاندارد متغیر درگیری‌مادر ۸/۰۸ ± ۳۳/۷۹ حمایت از خودمختاری مادر ۸/۰۸ ± ۳۰/۸۷، گرمی‌مادر ۶/۳۴ ± ۳۰/۳۲، همچنین میانگین متغیر درگیری‌پدر ۶/۳۴ ± ۳۲/۴۱، حمایت از خودمختاری‌پدر ۷/۲۱ ± ۳۲/۴۱، گرمی‌پدر ۶/۵۵ ± ۳۰/۱۶ است که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است.

میانگین و انحراف استاندارد متغیر خودتنظیمی ۱۴/۸۳ ± ۹۶/۵۸ است که نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده‌ها است. بین مولفه‌های درگیری مادر و حمایت از خودمختاری مادر با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه مثبت نیرومندی وجود دارد. درحالیکه نتایج قادر به نشان دادن رابطه بین مؤلفه گرمی‌مادر با خودتنظیمی دانش‌آموزان نبود.

همچنین بین مولفه‌درگیری پدر با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه مثبت نیرومندی وجود دارد. درحالیکه نتایج قادر به نشان دادن رابطه بین مولفه‌های حمایت از خودمختاری و گرمی‌پدران با خودتنظیمی دانش‌آموزان نبود (جدول ۲).

مقیاس نمره‌ای برای سبک والدین نیز محاسبه نمود. به عنوان مثال با جمع نمره مادر و پدر در درگیری می‌توان نمره کل درگیری والدین را محاسبه کرد.

پرسشنامه خودتنظیمی (SRI-S)

فرم کوتاه پرسش‌نامه خودتنظیمی (SRI-S) یک پرسش‌نامه ۲۵ سوالی است که با استفاده از پنج خرده مقیاس، عملکرد مثبت، توانایی کنترل، ابراز نیازها و احساسات، جرات‌ورزی، جستجوی بهزیستی، به بررسی توانایی خودتنظیمی و عوامل مقابله‌ای مرتبط با سلامتی می‌پردازد (اورت، ۲۰۰۵).

آزمودنی باید پس از خواندن هر عبارت موافقت/مخالفت خود را با عبارت مذکور با استفاده از یک مقیاس ۶ درجه‌ای (از ۱ تا ۶) درجه‌بندی کند. هر خرده مقیاس ۵ آیتم دارد که عبارت است از:

عملکرد مثبت: ۷-۱۴-۱۵-۱۶-۱۸

توانایی کنترل: ۲-۱۰-۱۳-۱۷-۲۵

بیان احساس و نیاز: ۳-۴-۲۳-۲۴

جرات‌ورزی: ۱-۱۲-۱۹-۲۰-۲۱

جستجوی بهزیستی: ۶-۸-۹-۱۱-۲۲

مجموع نمرات بدست آمده از آیتم‌های مربوطه به خرده مقیاس‌ها نمره‌های آن خرده مقیاس و مجموع آنها نمره کل را نشان می‌دهد. در پژوهش Ortet و همکارانش (۲۰۰۵) ضرایب همسانی درونی به ترتیب برای خرده مقیاس‌های عملکرد مثبت ۰/۷۹، توانایی کنترل ۰/۶۸، بیان احساسات و نیازها ۰/۷۲، جرات ورزی ۰/۶۹ و جستجوی بهزیستی ۰/۷۰ و آلفای کرونباخ کل ۰/۷۵ گزارش شده‌است. روش تجزیه و

جدول ۱: مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان در پژوهش

جنس	تعداد	درصد
دختر	۹۳	۴۳
پسر	۱۲۴	۵۷
کل	۲۱۷	۱۰۰
مقطع تحصیلی		
اول دبیرستان	۷۵	۳۴/۶
دوم دبیرستان	۷۲	۳۳/۲
سوم دبیرستان	۷۰	۳۲/۳

جدول ۲: میزان پیش‌بینی کنندگی دو متغیر درگیری، حمایت از خودمختاری و گرمی پدر و مادر از خودتنظیمی دانش‌آموزان

خود تنظیمی	درگیری مادر	حمایت از خودمختاری مادر	گرمی مادر	درگیری پدر	حمایت از خودمختاری پدر	گرمی پدر
ضریب همبستگی	۰/۳۵	۰/۳۳	۰/۰۸	۰/۲۵	۰/۰۰۸	۰/۰۵۳
سطح معنا داری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۲۴۶	۰/۰۰۰	۰/۹۰۶	۰/۴۳۶
تعداد	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷	۲۱۷

(۴/۳۳) با درجه آزادی ۲۱۵ و $\alpha = ۰/۰۱$ در مؤلفه حمایت از خودمختاری مادران و پدران نتایج نشان داد. نتایج تفاوت معنا داری را از ادراک گرمی مادران و پدران نشان نداد. همچنین بین دختران و پسران در شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده تفاوت وجود دارد. (جدول ۳).

با توجه به معنادار بودن ضرایب همبستگی شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده مادران و پدران نتایج نشان داد، دانش‌آموزان مولفه‌های درگیری و حمایت از خودمختاری را در مادران و پدران خود به گونه متفاوتی درک می‌کنند. t محاسبه شده (۲/۸۵) با درجه آزادی ۲۱۶ و $\alpha = ۰/۰۵$ در مؤلفه درگیری مادران و پدران و همچنین t محاسبه شده

جدول ۳. آزمون T مستقل برای مقایسه ارزیابی دختران و پسران از شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده

جنسیت	تعداد	انحراف معیار	میانگین	تفاوت میانگین	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی داری
درگیری مادران	دختر	۹۳	۷/۹۸	۳۴/۳۵	۰/۷۱	۲۱۵	۰/۲۳
	پسر	۱۲۴	۸/۱۹	۳۳/۰۴			
حمایت از خودمختاری مادران	دختر	۹۳	۷/۹۹	۳۰/۹۹	۰/۸۵	۲۱۵	۰/۷۹
	پسر	۱۲۴	۸/۲۲	۳۰/۷۰			
گرمی مادران	دختر	۹۳	۶/۳۸	۳۰/۱۲	۰/۶۵	۲۱۵	۰/۵۸
	پسر	۱۲۴	۶/۳۱	۳۰/۵۹			
درگیری پدران	دختر	۹۳	۶/۷۷	۳۳/۶۰	۲/۷۹	۲۱۵	۰/۰۰۵
	پسر	۱۲۴	۷/۵۰	۳۰/۸۱			
حمایت از خودمختاری پدران	دختر	۹۳	۴/۵۹	۲۸/۱۵	-۰/۲۰۱	۲۱۵	۰/۷۶۹
	پسر	۱۲۴	۵/۴۶	۲۸/۳۵			
گرمی پدران	دختر	۹۳	۷/۱۵	۲۹/۹۸	۰/۳۱۵	۲۱۵	۰/۷۲۶
	پسر	۱۲۴	۶/۰۹	۳۰/۳۰			

بحث

همسویی دارد [۱۶-۱۸]. Smits و همکاران (۲۰۰۸) نیز به این نتیجه دست یافتند که درگیری والدین و ادراک خودمختاری توسط والدین در رشد خودتنظیمی و مولفه‌های انگیزشی آنان نقش به سزایی دارد. درگیری پدر باعث احساس امنیت و تعلق خاطر داشتن در فرزندان می‌شود. وقتی والدین بالاخص پدر در فعالیت‌های فرزندان وارد می‌شود، آن‌ها را تشویق می‌کنند با وضع قوانینی آن‌ها را محدود می‌کنند و در مشکلات تحصیلی و فردی-اجتماعی او را هدایت می‌کنند [۱۹]. همچنین یکی از نیازهای اساسی انسان در نظریه خود تعیین‌گری مورد بررسی قرار گرفته، نیاز به احساس تعلق است. بر این اساس والدینی که به نیازهای فرزندان خود حساس‌اند و رفتار گرم و صمیمی با فرزندان دارند، احساس نیاز به تعلق را در آنان ارضا خواهند کرد، که این به نوبه خود سطوح بالای خودتنظیمی برای فرزندان را به دنبال خواهد داشت. زمانی که پدر با فرزندان خود به گرمی برخورد کرده و با زمان و مکان خودش به فرزندان بازخورد دهد این حس برتری و اعتماد به نفس در کودکان به وجود خواهد آمد و این خود می‌تواند تضمین کننده خودتنظیمی رفتار فرزندان شود [۷].

بین شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده از مادران و پدران تفاوت وجود دارد. باتوجه به معنادار بودن ضرایب همبستگی شیوه‌های فرزندپروری ادراک شده مادران و پدران نتایج نشان داد، دانش‌آموزان مولفه‌های درگیری و حمایت از خودمختاری را در مادران و پدران خود به گونه متفاوتی درک می‌کنند. نتایج تفاوت معناداری را از ادراک گرمی مادران و پدران نشان نداد. در دلایل تبیین می‌توان گفت از آنجا که مادران زمان بیشتری را با فرزندان هستند و با ویژگی‌های آنها آشنایی بیشتری دارند با فرزندان بیشتر درگیر هستند و از آنها حمایت می‌کنند چنانچه از خود مختاری و مستقل بودن آن‌ها استقبال می‌کنند. والدینی که از خودمختاری حمایت می‌کنند و با فرزندان خود درگیر هستند، به آنان می‌آموزند که درگیری و اختلاف نظر با در نظر

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین فرزندپروری ادراک شده از مادران با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد. همچنین بین مولفه‌های درگیری مادر ($P \leq 0/01, r = 35$) و حمایت از خودمختاری مادر (۳۳) ($P \leq 0/01, r =$) با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه مثبت نیرومندی وجود دارد. درحالی‌که نتایج قادر به نشان دادن رابطه بین مولفه گرمی مادر با خودتنظیمی دانش‌آموزان نبود. که این نتایج با یافته‌های صمدی و همکاران (۱۳۸۶) همسویی دارد [۱۴]. Wolters (۱۹۹۸) معتقد است که شیوه‌های رفتار والدین بر رفتارهای خودتنظیمی فرزندان تأثیر می‌گذارد، بدین معنی که شیوه‌های رفتاری متعادل و متناسب فرزندان، باعث خودتنظیم‌گری آن‌ها و برعکس شیوه‌های رفتاری نامتعادل و نامتناسب، آن‌ها را وابسته و لجام گسیخته باری آورد [۷]. Moorman و همکاران (۲۰۰۸) در مطالعه خود دریافتند که رفتار همدلانه مادر دارای توان پیش‌بینی‌کنندگی مهارت خودتنظیم‌گری است [۱۵]. همچنین می‌توان گفت که تعامل عاطفی والدین به ویژه مادر، با فرزندان تأثیر قابل توجهی بر رشد مهارت‌های خودتنظیم‌گری فرزندان دارد و از آنجا که والدین معلمان اولیه فرزندان هستند و تأثیرپذیری فرزندان در اوایل کودکی از والدین که الگوهای آن‌ها می‌باشند بسیار زیاد است، والدین می‌توانند با اتخاذ رویه‌های صحیح تربیتی در برخورد با فرزندان از تأثیرپذیری خود حداکثر استفاده تربیتی را بکنند [۱۵]. همچنین در پژوهش حاضر دیده شد که بین فرزندپروری ادراک شده از پدران با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد. یافته‌ها نشان داد که بین مولفه‌های درگیری پدر ($P \leq 0/01, r = 25$) با خودتنظیمی دانش‌آموزان رابطه مثبت نیرومندی وجود دارد. درحالی‌که نتایج قادر به نشان دادن رابطه بین مولفه‌های حمایت از خودمختاری و گرمی پدران با خودتنظیمی دانش‌آموزان نبود. نتایج این تحقیق با پژوهش‌های Thompson و همکاران (۲۰۰۳)، Gonzalez و همکاران (۲۰۰۵)، Turner و همکاران (۲۰۰۷)

نمود و سبک صحیح فرزند پروری را به صورت جزوه کارگاه آموزشی جلسات خاص نیز به آنها آموزش داد و با توجه به اهمیت رابطه والدین با فرزندان در آینده و پیشرفت دانش آموزان توصیه می‌شود کلاس‌ها و مشاوره‌هایی در رابطه با اهمیت روابط والد-کودک گذاشته شود. همچنین به استفاده از پرسش نامه سبک فرزند پروری ادراک شده دیگر و اجرای پرسش نامه در چند سال متوالی و مقایسه نتایج با یکدیگر در پژوهش‌های بعدی پیشنهاد می‌شود.

محدودیت‌های پژوهش

این پژوهش از نوع مطالعه همبستگی است و پژوهش همبستگی ارتباطها را بررسی می‌کند و دلایل ارتباط را ذکر نمی‌کند. بنابراین روشهای تجربی دقیق‌تری مورد نیاز است تا تأثیر متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش بیشتر مشخص شود.

با توجه به زمان محدود، متغیرهای بیشتری از جمله وضعیت اقتصادی و اجتماعی، سطح تحصیلات والدین، تعداد فرزندان و شغل والدین مورد بررسی قرار نگرفت.

گرفتن نقطه نظر فرد دیگر و در چارچوب گفتگو، به طور مؤثر حل خواهد شد [۲۰]. درنتیجه عدم تفاوت بین ادراک گرمی والدین می‌توان گفت گاهی محبت والدین محدودیت‌هایی را نیز به دنبال دارد. این والدین فرصت کسب تجربه و یادگیری را از کودکان سلب می‌کنند. آن‌ها با محبت افراطی موجب گرفتن آزادی لازم از کودک می‌شوند. کودکان چنین خانواده‌هایی معمولاً وابستگی بیشتری را نشان می‌دهند. این کودکان در مقایسه با فرزندان والدین با محبت و آزاد گذارنده، خصومت و پرخاشگری بیشتری از خود نشان می‌دهند و در روابط با همسالان خود مسلط نیستند [۱۹، ۲۰].

نتیجه گیری

با توجه به اینکه راهبردهای خود تنظیمی و شناختی پایین در زمینه تحصیل می‌تواند باعث افت تحصیلی شود، آگاهی از نقش سبک‌های فرزند پروری در موفقیت تحصیلی دانش آموزان می‌تواند بسیار سازنده باشد زیرا بخش اعظمی از بهبود راهبردهای یادگیری دانش آموزان با توجه به نتایج این پژوهش در گرو سبک فرزند پروری والدین می‌باشد. بر اساس نتایج بدست آمده از این پژوهش شایسته است والدین را آگاه

References

- Alizadeh H, Yari M. The study of parenting styles in families of youths with behavior disorder and families without behavior disorder. *Pajohesh dar Heyte e Kodakan e Estesnai*. 2006;20(2):697-704.
- Barber B, Stolz H, Olsen J. Trajectories of physical aggression from toddlerhood to middle childhood: predictors, correlates, and outcomes. *Monogr Soc Res Child Dev*. 2004;69(4):vii, 1-129. doi: 10.1111/j.0037-976X.2004.00312.x pmid: 15667346
- Bronte-Tinkew J, Moore KA, Carrano J. The Father-Child Relationship, Parenting Styles, and Adolescent Risk Behaviors in Intact Families. *J Fam Issues*. 2016;27(6):850-81. doi: 10.1177/0192513x05285296
- Hoseini Nasab A, Ahmadian F, Ravanbakhsh M. The study of relationship between parenting styles with self-efficacy and mental health in students. *Educ Psychol Stud*. 2008;9:21-37.
- Havasi N. [The study and comparison between parenting styles in families with addicted youth and families with normal youth]. Tehran: Alzahra University; 2007.
- Spera C. A Review of the Relationship Among Parenting Practices, Parenting Styles, and Adolescent School Achievement. *Educ Psychol Rev* 2005;17(2):125-46. doi: 10.1007/s10648-005-3950-1
- Wolters CA. Self-regulated learning and college students' regulation of motivation. *J Educ Psychol*. 1998;90(2):224-35. doi: 10.1037/0022-0663.90.2.224
- Abar B, Carter KL, Winsler A. The effects of maternal parenting style and religious commitment on self-regulation, academic achievement, and risk behavior among African-American parochial college students. *J Adolesc*. 2009;32(2):259-73. doi: 10.1016/j.adolescence.2008.03.008 pmid: 18692235
- Duchesne S, Ratelle C. Parental behaviors and adolescents' achievement goals at the beginning of middle school: Emotional problems as potential mediators. *J Educ Psychol* 2010;102(2):497-507. doi: 10.1037/a0019320
- Rey JM, Plapp JM. Quality of perceived parenting in oppositional and conduct disordered adolescents. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 1990;29(3):382-5.
- Khadami M, Nowshadi N. The relationship between goal orientation with self-regulated learning and academic achievement in high school students of Shiraz University. *Shiraz Univ J Hum Soc Sci*. 2007;25(1):382-5.
- Namdarpour F. Explores the relationship between self-regulated learning with academic skills and academic achievement among students of Islamic Azad University of Khomeini Shahr. *New Ideas J Educ*. 2008;25(4):250-80.
- Amini M. The relationship between self-regulated learning strategies and motivational beliefs and academic achievement of students. *Q J New Thoughts Educ*. 2008;4(4):123-36.
- Samadi M. Influence of academic self-regulation on the methods of education and academic achievement. *Cogn Sci*. 2007;2(3):43-52.
- Moorman EA, Pomerantz EM. The role of mothers' control in children's mastery orientation: a time frame analysis. *J Fam Psychol*. 2008;22(5):734-41. doi: 10.1037/0893-3200.22.5.734 pmid: 18855509
- Thompson A, Hollis C, Dagger DR. Authoritarian parenting attitudes as a risk for conduct problems Results from a British national cohort study. *Eur Child Adolesc Psychiatry*. 2003;12(2):84-91. doi: 10.1007/s00787-003-0324-4 pmid: 12664272
- Gonzalez-DeHass AR, Willems PP, Holbein MFD. Examining the Relationship Between Parental Involvement and Student Motivation. *Educ Psychol Rev*. 2005;17(2):99-123. doi: 10.1007/s10648-005-3949-7
- Turner EA, Chandler M, Heffer RW. The Influence of Parenting Styles, Achievement Motivation, and Self-Efficacy on Academic Performance in College Students. *J Coll Stud Dev* 2009;50(3):337-46. doi: 10.1353/csd.0.0073

19. Smits I, Soenens B, Luyckx K, Duriez B, Berzonsky M, Goossens L. Perceived parenting dimensions and identity styles: exploring the socialization of adolescents' processing of identity-relevant information. *J Adolesc.* 2008;31(2):151-64. doi: [10.1016/j.adolescence.2007.08.007](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2007.08.007) pmid: 18423253
20. Zimmerman BJ, Bandura A, Martinez-Pons M. Self-motivation for academic attainment: The role of self-efficacy beliefs and personal goal setting. *Am Educ Res J.* 1992;29(3):663-76.